ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

รวบรวมโดย เทศบาลตำบลกะทูน

คำนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมา ตั้งแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับประยุกต์และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ของสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

ภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้านในวิถีเดิมนั้น ชีวิตของชาวบ้านไม่ได้แยกเป็นส่วนๆ หากแต่ทุกอย่างมีความสัมพันธ์กัน การทำมาหากิน การอยู่ร่วมกันในชุมชน การปฏิบัติศาสนา พิธีกรรมและประเพณี ความรู้เป็นคุณธรรมเมื่อผู้ใช้ความรู้นั้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ และคนกับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ

ความสัมพันธ์ที่ดีเป็นความสัมพันธ์ที่มีความสมดุล ที่เคารพกันและกัน ไม่ทำร้ายทำลายกัน ทำให้ทุกฝ่ายทุกส่วนร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข ชุมชนดั้งเดิมจึงกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกัน มีคนเฒ่าคนแก่เป็นผู้นำ คอยให้คำแนะนำตักเตือน ตัดสิน และลงโทษหากมีการละเมิด ชาวบ้านเคารพธรรมชาติรอบตัว ดิน น้ำ ป่า เขา ข้าว แดด ลม ฝน ชาวบ้านเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ทั้งที่มีชีวิตอยู่และที่ล่วงลับไปแล้ว

เทศบาลตำบลกะทูน

สารบัญ

ชื่อ/แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	หน้า
ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลกะทูน	
๑. นายศิริ มาก	๑
๒. นายประเสริฐ ศรีอ่อน	๒
๓. นางสุธรรม ศรีสว่าง	๓
๔. นายสมคิด พรมแก้ว	๔
๕. นายสมหมาย ศรีเฉลิมพร	๕
๖. นายสมควร พรมแก้ว	๖
๗. นายวิรุง ทองสุข	๗
๘. นายประไพ ศรีสวัสดิ์	๘
๙. นางปรานม ฤทธิกาญจน์	๙
๑๐.นายพยอม ศักดิ์จิรพาพงษ์	๑๐

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลกะทูน

นายศิริ มาก

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน นครศรีธรรมราช

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางผั้น มาก มีบุตร ๓ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

มีความสามารถด้านไสยศาสตร์ เรื่องการตั้งศาลพระภูมิ เจ้าที่

มีความสามารถในด้านจักสานงานไม้ไผ่ และงานหวายได้เป็นอย่างดี

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

การตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่

สามารถจักสานงานไม้ไผ่ งานหวายได้อย่างดีและสวยงาม

นายประเสริฐ ศรีอ่อน

วัน/เดือน/ปี ๒๔๘๖ **อายุ** ๗๖ **ปี**

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน ม.๖ ต.กะทูน อ.พิปูน

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางประทุม ศรีอ่อน มีบุตร ๕ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นายประเสริฐ ศรีอ่อน มีความสนใจ ทางด้านจักรสานและได้เรียนผิดเรียนถูก จนเกิด ความชำนาญในการจักรสานไม้ไผ่ในการทำสุ่มไก่จนเป็นที่รู้จักกันในชุมชนและหมู่บ้านข้างเคียง และได้จำหน่ายในราคาย่อมเยาแก่ผู้ที่ต้องการในไปใช้สอย

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

สุ่มไก่มีความแข็งแรงทนทาน ใช้งานได้นาน และมีราคาไม่แพง

นางสุธรรม ศรีสว่าง

วัน/เดือน/ปี ๒๔๘๙ **อายุ** ๗๓ **ปี**

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน ๒๓๑ ม.๑ ต.กะทูน อ.พิปูน จ.นครศรีธรรมราช

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนายธาตรี ศรีสว่าง มีบุตร ๓ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นางสุธรรม ศรีสว่างมีความชำนาญทั้งทางด้านการปลูกผักและการทำไม้กวาดดอกหญ้า เพราะมีความสนใจและใฝ่เรียนใฝ่รู้ในการทำไม้กวาดดอกหญ้าเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทุกครัวเรือนต้อง ใช้ในการทำความสะอาดบ้านและตนเองพอจะมีฝีมือทางด้านจักรอยู่บ้างจึงลองเรียนผิดเรียนถูก จนในปัจจุบันสามารถทำใช้เองภายในครัวเรือนและส่งขายตลาดได้

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

เป็นไม้กวาดดอกหญ้าที่ทำขึ้นเองและมีขนาดพอเหมาะไม่บางจนเกินไปและมีราคาที่ไม่แพง เหมือนท้องตลาด

นายสมคิด พรมแก้ว

วัน/เดือน/ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ อายุ ๖๙ ปี

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปี ที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน นครศรีธรรมราช

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางเบญจา พรมแก้ว มีบุตร ๓ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

มีความชำนาญในเรื่องนวดแผนโบราณ

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

มีความชำนาญในการนวดแผนโบราณ

นายสมหมาย ศรีเฉลิมพร

วัน/เดือน/ปี พ.ศ ๒๔๙๘ อายุ ๖๔ ปี

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปี ที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๓๖๖ ม.๑ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางเบญจา ศรีเฉลิมพร มีบุตร ๑ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

มีความชำนาญในเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์,ความเชื่อและศาสนา

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

มีความชำนาญในเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์,ความเชื่อและศาสนา

นายสมควร พรมแก้ว

วัน/เดือน/ปีเกิด ๕ ก.พ ๒๔๙๒ อายุ ๗๐ ปี

การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๓

ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๔๒ ม. ๗ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางอนงค์ พรมแก้ว มีบุตร ๔ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นายสมควร พรมแก้ว เริ่มศึกษาสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้านตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๓ และได้ไป ศึกษาต่อทางด้านสมุนไพรและยาแผนโบราณที่ชมรมฉวางการแพทย์แผนไทยและได้ทำการสอบเกี่ยวกับทางด้านสมุนไพรและยาแผนโบราณจนได้ประกาศนียบัตรเพื่อเป็นการรับรองการจบหลักสูตร และได้นำความรู้ที่ได้มารักษาอาการเจ็บป่วยของชาวบ้าน

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

สมุนไพรชนิดต่างและการทำยาแผนโบราณโดยปราศจากสารพิษและทำตามตำรายาแผนโบราณอย่างถูกวิธีและสะอาด

นายวิรุง ทองสุข

วัน/เดือน/ปี ๒๔๘๘ **อายุ** ๗๔ **ปี**

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน ๒๒๑ ม. ๓ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน

สถานภาพทางครอบครัว สมรส มีบุตร ๕ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นายวิรุง ทองสุข มีความสนใจเกี่ยวกับหมอดินและการเกษตรผสมผสาน จนเป็นที่รู้จักกันในชุมชนและหมู่บ้านข้างเคียง และได้ให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการได้นำไปใช้ให้เหมาะสมกับการเกษตรของตนเอง

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับหมอดินและการเกษตรผสมผสาน

นายประไพ ศรีสวัสดิ์

วัน/เดือน/ปี ๒๔๙๑ **อายุ** ๗๑ **ปี**

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๘๑ ม. ๑ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางราตรี ศรีสวัสดิ์ มีบุตร ๓ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นายประไพ ศรีสวัสดิ์ มีความสนใจเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และได้ให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการได้นำไปใช้ให้เหมาะสมกับการเกษตรของตนเอง

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับหมอดินและการเกษตรผสมผสาน

นางปรานม ฤทธิกาญจน์

วัน/เดือน/ปี ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ **อายุ** ๗๐ **ปี**

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๙๗ ม. ๑ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน

สถานภาพทางครอบครัว หม้าย มีบุตร ๔ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นางปรานม ฤทธิกาญจน์ มีความสนใจเกี่ยวกับการทำขนมหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นขนมไทย ขนมพื้นบ้าน และได้ให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการได้นำไปประกอบอาชีพ

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำขนมพื้นบ้าน ขนมไทย

นายพยอม ศักดิ์จิรพาพงษ์

วัน/เดือน/ปี ๒๔๙๔ **อายุ** ๖๘ **ปี**

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๕๕ ม. ๗ ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน

สถานภาพทางครอบครัว สมรส มีบุตร ๓ คน

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

นายพยอม ศักดิ์จิรพาพงษ์ เป็นแพทย์แผนไทย มีความเชี่ยวชาญในการรักษาเด็ก เช่น รักษาโรคทราง (ตานขโมย) และเป็นวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องสมุนไพร

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

รักษาโรคทรางในเด็ก และเป็นแพทย์แผนไทย